

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE:
TRACTAMENT JURÍDIC**

Coordinació: PLANCHADELL GARGALLO, ANDREA

Any acadèmic 2023-24

Informació general de l'assignatura

Denominació	LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE: TRACTAMENT JURÍDIC			
Codi	13306			
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Màster Universitari en Sistema de Justícia Penal	1	OPTATIVA	Semipresencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	2		4
	Nombre de grups	1		1
Coordinació	PLANCHADELL GARGALLO, ANDREA			
Departament/s	DRET			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	15% presencial / 75% virtual			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	castellà			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
BELTRAN MONTOLIU, ANA	beltrana@dpu.uji.es	2	
MORELLE HUNGRIA, ESTEBAN	morelle@uji.es	1	
PLANCHADELL GARGALLO, ANDREA	planchad@dpu.uji.es	2	
SALAT PAISAL, MARC	marc.salat@udl.cat	0	
SERRANO MASIP, MERCEDES	merche.serrano@udl.cat	,5	
TORRES FERRER, CLÀUDIA	claudia.torres@udl.cat	,5	

Objectius acadèmics de l'assignatura

El principal objectiu que es persegueix és que els / les alumnes / as adquireixin coneixements generals sobre la disciplina relativa a la protecció penal i processal de la dona víctima de la violència de gènere, per tal que puguin diferenciar-ho de la normativa general (Codi Penal i Llei d'enjudiciament criminal).

Més concretament, pel que fa a la part substantiva es refereix, es pretén que es coneguin les especialitats que caracteritzen l'anomenada per la mateixa llei violència de gènere, així com les conseqüències jurídiques derivades de la comissió d'un delictes o falta d'aquestes característiques. Pel que fa a la part processal, l'objectiu no pot ser altre que l'adquisició del coneixement per part de l'alumnat de les especialitats processals que s'han previst per donar protecció a aquests especials i preocupants casos de violència en l'àmbit domèstic o familiar (competència, procediment, mesures cautelars i execució).

Competències

- CE2 Coneixement de les diferents perspectives d'abordatge del comportament antisocial
- CE15 Adquisició de consciència crítica en l'anàlisi de el sistema penal
- CE16 Capacitat per assessorar sobre les possibles respostes a un problema jurídic-penal
- CE19 Coneixement del tractament jurídic de la violència de gènere
- CG1 Correcció en l'expressió oral i escrita en el llenguatge tècnic
- CG3 Domini de les TIC
- CG4 Aptitud per aplicar els coneixements adquirits i capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc

coneguts dins de contextos més amplis (multidisciplinaris) dins la seva àrea d'estudi

CG5 Capacitat per a integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis

CG6 Capacitat per comunicar les pròpies conclusions -i els coneixements i raons últimes que les sustenten- a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats

CG8 Respecte als drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, a la promoció dels drets humans i als valors propis d'una cultura de pau i valors democràtics

CG10 Capacitat de gestió adequada de la informació

Continguts fonamentals de l'assignatura

TEMA 1: Concepte de violència de gènere. Caracterització criminològica de la violència de gènere (el cicle de la violència, la síndrome de la dona maltractada, la tesi de la indefensió apresada)

TEMA 2: Estratègies legals enfront de la violència de gènere en el Dret comparat

TEMA 3: EL 1/2004: mesures assistencials i consideracions constitucionals.

TEMA 4: Violència de gènere: aspectes penals

TEMA 5: Tutela processal penal de les víctimes de la violència de gènere.

Eixos metodològics de l'assignatura

Les activitats formatives consistiran en sessions magistrals, conferències d'experts, estudi de materials, lectures orientades, resolució de casos.

Tant les sessions magistrals com les sessions d'experts s'efectuaran al llarg de dues jornades localitzades a l'inici del segon semestre, moment en què tindrà lloc la realització de la part docent presencial. Finalitzada aquesta, seguint la corresponent temporalització, procedirà la realització d'activitats per part dels estudiants, com recensions i resolució de casos, per la qual cosa resultarà requisit previ l'estudi tant dels corresponents materials allò que la realització de les corresponents lectures dirigides.

Pel que fa a la distribució de crèdits ECTS per activitats respecte de cadascuna de les matèries ofertades serà:

-sessions presencials i conferències d'experts: 1 crèdit

-estudi de materials: 2 crèdits

- Lectures dirigides: 1 crèdit

-recensiones i resolució de casos: 2 crèdits

Pla de desenvolupament de l'assignatura

- 2 sessions de docència al principi del semestre.

- 3 activitats on line a realitzar entre abril i juny.

Sistema d'avaluació

El sistema d'avaluació consistirà en el seguiment d'un sistema d'avaluació continuada. Aquest vindrà integrat per la realització de diverses activitats distribuïdes al llarg del segon semestre. Ja que es tracta d'un màster on la docència serà semipresencial, la primera de les activitats d'avaluació continuada consistirà en l'assistència a les sessions presencials o via streaming i la seva convenient aprofitament. L'esmentat aprofitament serà valorat pels professors encarregats d'aquesta matèria en acabar les dues sessions presencials corresponents.

Finalitzada la mencionada docència, es presentarà un calendari d'activitats consistents en l'estudi dels materials que es facilitin. El grau de coneixement d'aquests materials s'avaluarà a través de diversos exercicis -recensiones i resolució de casos- que es distribuïran periòdicament i que seran corregits pel professorat encarregat d'aquesta matèria. D'aquestes activitats s'obindrà una qualificació que serà la corresponent a la matèria cursada. Per a poder superar l'avaluació serà necessari realitzar totes les activitats online.

El professor/a responsable de l'assignatura pot sol·licitar a l'alumnat aclariments o majors detalls de l'activitat

presentada per escrit mitjançant la resposta oral – per videoconferència – a les preguntes formulades pel professor

Bibliografia i recursos d'informació

Bibliografia recomanada per al seguiment de l'assignatura:

- Boix Reig, Javier / Martínez García, Elena, La nueva ley contra la violencia de género (LO 1/2004, de 28 de diciembre), Ed. Iustel, Madrid 2005.
- Gómez Colomer, Juan-Luis, Violencia de género y proceso, Ed. Tirant lo Blanch, Valencia 2007.
- Gómez Colomer, Juan-Luis (Coord.), Tutela procesal frente a hechos de violencia de género (La protección procesal de las víctimas de la violencia de género en España y en países relevantes de nuestro entorno cultural), Ed. Universitat Jaume I de Castelló, Castellón 2007.
- Villacampa Estiarte, Carolina (Coord.) Violencia de género y sistema de Justicia penal. Ed. Tirant lo Blanch. Valencia, 2008.

Bibliografia complementària seleccionada:

- Aragonese Martínez / Cubillo López / Jaén Vallejo / Manjón-Cabeza Olmeda / Núñez Fernández / Requejo Naveros, Tutela penal y tutela judicial frente a la violencia de género, Ed. Colex, Madrid 2006.
- Bodelón, Encarna (coord). Violencia de género y las respuestas de los sistemas penales, Ed. Didot, Buenos Aires 2012.
- Boldova Pasamar, M.A., y Rueda Martín, M^a. A., La reforma penal en torno a la violencia doméstica y de género. Barcelona, 2006.
- Burgos Ladrón de Guevara, Juan (Coordinador), La violencia de género. Aspectos penales y procesales, Ed. Comares – Universidad de Sevilla, Granada 2007.
- Carballo Cuervo, Ley Orgánica de Medidas de protección integral contra la violencia de género, SEPIN 2005.
- Castillejo Manzanares, Raquel (dir.)/ Alonso Salgado, Cristina, Violencia de género y justicia, Ed. Universidad de Santiago de Compostela. Servizo de Publicacións e Intercambio Científico, Santiago de Compostela 2013.
- García Álvarez, P. y Del Capiro Delgado, J., El delito de malos tratos en el ámbito familiar. Valencia, 1999.
- Magro Server, Guía práctica del menor y de la violencia de género, Ed. La Ley, Madrid 2005.
- Martínez Agraz, Pilar, Tutela penal de la violencia de género y doméstica, Ed. Bosch, Barcelona 2011.
- Martínez García, Elena, La ejecución de los trabajos en beneficio de la comunidad por delitos de violencia de género, Ed. Tirant lo Blanch, Valencia 2012.
- Martínez García/ Planchadell Gargallo/ Montesinos García, Tomo XXXI Esquemas sobre procesos por violencia de género, Ed. Tirant lo Blanch, Valencia 2011.
- Martínez García, Elena (dir)/ Vegas Aguilar, Juan Carlos, La Prevención y erradicación de la violencia de género: un estudio multidisciplinar y forense, Ed. Aranzadi Thomson Reuters, Cizur Menor (Navarra) 2012.
- Martínez García, Elena, La tutela judicial de la violencia de género, Ed. Iustel, Madrid 2008.
- Mayordomo Rodrigo, C. La violencia contra la mujer. Un estudio de Derecho comparado. Madrid, 2005.
- Muerza Esparza (Coord.), Comentario a la Ley Orgánica de protección integral contra la violencia de género, aspectos jurídicos penales, procesales y laborales, Ed. Thomson-Aranzadi, Cizur Menor 2005.
- Núñez Castaño, Elena, Estudios sobre la tutela penal de la violencia de género, Ed. Tirant lo Blanch, Valencia 2011.
- Núñez Castaño, E., El delito de malos tratos en el ámbito familiar. Aspectos fundamentales de la tipicidad. Valencia, 2002.
- Rodríguez Calvo, María Sol, La violencia de género, Ed. Tirant lo Blanch, Valencia 2012.
- Rodríguez Lainz, Juzgado de Violencia sobre la Mujer y Juzgado de Guardia, Ed. Bosch, Barcelona 2006.
- Villacampa Estiarte, C., Stalking y Derecho penal. Relevancia Jurídico-penal de una nueva forma de acoso. Madrid, 2009.
- Villacampa Estiarte, C. (coord), Stalking: análisis jurídico, fenomenológico y victimológico, Thomson Reuters-Aranzadi, Cizur Menor, 2018.
- Villacampa Estiarte, C. (coord), Matrimonios forzados. Análisis jurídico y empírico en clave victimológica, Tirant lo Blanch, Valencia, 2019.

Recursos on-line:

<http://www.poderjudicial.es>

<http://www.tribunalconstitucional.es>

<http://www.derechoprocesal.es>

<http://www.mjusticia.es>

<http://www.congreso.es>

<http://www.senado.es>

<http://www.msssi.gob.es/ssi/violenciaGenero/>

<http://www.guiaviolenciadegenero.com/>

<http://www.observatorioviolencia.org/>

<http://www.institutomujer.org>

<http://www.nu.org>